

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің педагогикалық негіздері

ЖАРИЯЛАНДЫ
15.12.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/185886/>**Сарсембетова Анар Амангелдиевна**

Тәрбиеші

Жамбыл облысы, Мойынкум ауданы, Көкжелек ауылы

КІРІСПЕ

Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың тұлғалық дамуын қамтамасыз етудің негізгі бағыттарының бірі – шығармашылық белсенділікті тәрбиелеу болып табылады. Шығармашылық белсенділік баланың қоршаған ортаны тануға, жаңа идеялар ұсынуға, мәселелерді өз бетінше шешуге және өз мүмкіндіктерін еркін жүзеге асыруға бағытталған ішкі қажеттілігі ретінде қарастырылады. Бұл жаста бала ойын, қиял және тәжірибе арқылы әлемді танып, өз әрекетінің нәтижесін байқап көреді. Сондықтан балабақша жағдайында шығармашылық белсенділікті тәрбиелеу кездейсоқ емес, ғылыми негізделген, жүйелі педагогикалық үдеріс ретінде ұйымдастырылуы тиіс. Осы тұрғыда шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің педагогикалық негіздерін айқындау өзекті болып табылады.

Негізгі бөлім

Шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің педагогикалық негіздері ең алдымен баланың жас және жеке ерекшеліктерін ескеруге сүйенеді. Мектепке дейінгі жаста баланың ойлауы көрнекі-бейнелік сипатта болып, қиялы ерекше қарқынмен дамиды. Сондықтан педагог баланың табиғи қызығушылығын шектемей, керісінше оны қолдап, шығармашылық әрекетке бағыттауы қажет. Баланың әрбір бастамасын қабылдау оның өзіне деген сенімділігін арттырып, белсенді әрекетке ынталандырады.

Шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің маңызды педагогикалық негіздерінің бірі – дамытушы орта құру. Балабақшадағы пәндік-кеңістіктік орта баланың шығармашылық

әрекетіне қолайлы болуы тиіс. Әртүрлі көркемдік материалдар, құрастыруға арналған құралдар, табиғи және ұлттық материалдар баланың қиялын оятып, шығармашылық ізденіске жетелейді. Еркін қолжетімді және өзгермелі орта баланың таңдау жасауына, өз идеяларын жүзеге асыруына мүмкіндік береді. Көркемдік-эстетикалық іс-әрекеттер шығармашылық белсенділікті дамытудың маңызды негіздерінің бірі болып саналады. Сурет салу, мүсіндеу, жапсыру, музыка және қимыл арқылы бейнелеу баланың ішкі сезімін, ой-қиялын еркін білдіруге мүмкіндік береді. Бұл әрекеттер барысында бала дайын үлгіні қайталаумен шектелмей, өз көзқарасын, өзіндік шешімін ұсынуға үйренеді. Мұндай тәжірибе шығармашылық дербестіктің қалыптасуына ықпал етеді.

Педагогикалық тұрғыдан шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің тағы бір негізі – қолдау мен мадақтауға сүйену. Баланың шығармашылық әрекетінде нәтиженің сапасынан гөрі оның талпынысы мен үдерісі маңызды. Позитивті қолдау баланың ішкі мотивациясын арттырып, шығармашылыққа деген қызығушылығын сақтайды. Қателесуге мүмкіндік беру баланың жаңа идеялардан қорықпауына жағдай жасайды.

Шығармашылық белсенділікті тәрбиелеуде топтық әрекеттің маңызы зор. Бірлескен шығармашылық жұмыстар барысында бала өз идеясын ұсынуға, өзгелердің пікірін тыңдауға және ортақ шешім қабылдауға үйренеді. Ұжымдық жұмыс баланың жауапкершілік сезімін арттырады.

Тәрбиешінің кәсіби шеберлігі шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің негізгі шарттарының бірі болып табылады. Педагогтың өзі шығармашылық көзқарас танытып, икемді әрі жаңашыл әдістерді қолданғанда ғана балада шығармашылыққа қызығушылық пайда болады. Тәрбиеші баланың әрбір идеясын бағалап, оның даралығын мойындауы тиіс. Сонымен қатар, ата-анамен ынтымақтастық шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің тиімділігін арттырады. Үй мен балабақшадағы тәрбиелік ықпалдың бірізділігі баланың шығармашылық дамуын тұрақты етеді. Ата-аналарды шығармашылық іс-шараларға тарту баланың белсенділігін күшейтеді.

Қорытынды

Қорытындылай келе, шығармашылық белсенділікті тәрбиелеу мектепке дейінгі білім беру жүйесінің маңызды бағыттарының бірі болып табылады. Ол баланың қиялын, дербестігін, ойлау икемділігін және тұлғалық әлеуетін дамытуға бағытталған. Шығармашылық белсенділікке негізделген педагогикалық үдеріс баланың өзін еркін көрсетуіне, жаңа идеялар ұсынуына және қоршаған ортаға белсенді қатысуына мүмкіндік береді.

Балабақшада шығармашылық белсенділікті тәрбиелеудің педагогикалық негіздерін жүйелі түрде жүзеге асыру баланың жан-жақты дамуына, болашақта шығармашыл, бастамашыл және бейімделгіш тұлға ретінде қалыптасуына берік негіз қалайды.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Жұмабаева Ә., Қожахметова К. Мектепке дейінгі педагогика. – Алматы: «Мектеп», 2019.
2. Омарова Б. Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту теориясы мен әдістемесі. – Алматы: «Атамұра», 2018.
3. Нұрғалиева Г.Қ. Балабақшадағы шығармашылық іс-әрекетті ұйымдастыру. – Алматы: «Білім», 2017.
4. Құлманова Р. Мектепке дейінгі ұйымдағы педагогикалық үдеріс. – Алматы: «Рауан», 2019.
5. Сағындықова А.Т. Шығармашылық белсенділікті дамыту технологиялары. – Алматы: «Өрлеу», 2020.
6. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту» журналы. Ғылыми-әдістемелік басылым, №2, 2021.
7. «Балабақша әлемі» журналы. Республикалық ғылыми-практикалық журнал, №3, 2020.
8. Выготский Л.С. Балалар шығармашылығы және даму. – Мәскеу: Педагогика, 2016.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.